

„...Meggzúntetjük, egyesítjük, egyszerűsítjük!”

Átalakítják Ausztria kormányzását. Az osztrák kabinetben legfeljebb nyolc miniszter lehet

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Tegnap fölmentünk a kolozsvári osztrák konzulhoz és megkérdeztük, adjon információt Erdély és Ausztria közgazdasági kapcsolatairól. Ezenkívül egyéb kérdéseket is feltettünk neki, Ausztria belső és külső viszonyaira vonatkozólag, Jauernig konzul azonban mindekre nem felelt semmit, csak elárulta azt egy nyomtatott írást és azt mondta: Ime, ez az ugyanevű „Wiederaufbaugesetz”, az újjáépítési törvény, abban minden kérdésre megjelöltek a választ. A konzul szíveségből elhozta a füzetet a szerkesztőségbe és itt szíves át tanulmányoztuk. Alább adunk néhány kiszakított, szembetűnő részletet:

1. ... Ausztria kormányzását teljesen át kell alakítani. Centralizálni kell az egész adminisztrációt és le kell egyszerűsíteni.
2. ... A kormányban legfeljebb nyolc miniszter lehet.
3. ... 80 millió aranykorona évi vámjövendőt irányznak elő, amely

ket két év alatt 100 millióra fogunk felemelni. Eseti a behozatali díjakat magasabban kell megállapítani, a kiváltókat egyszerűsíteni; a belső szükséglet céljaira kell disponálni.

4. ... Felemeljük a dohány és a só monopólium illetékét.

5. ... Uj fogyasztási adókat hozunk be.

6. ... Meggúntetjük az országos archívumot, a rokkantügyi hivatalt, a katonai üdülőket, a hadifizeteket, a felsőleges postahivatalokat, a főügyészségeket és a fűszelvénybiztonságokat, egyesítjük a minisztériumok sajtóosztályait, lecsökkentjük a garnizonok számát és egyes hivatalos konzulátusokat tisztelbellekké alakítunk át.

Ezek csak a legfontosabb megújítások, de még számos restrukturáció van az új törvényben. Jauernig konzul azt reméli, hogy az új törvény alkalmas lesz Ausztria szánására és végrehajtása áldásos következményeket fog eredményezni.

Megindulás előtt a lakásépítő akció

Az érdekeltségek ma értekezletet tartanak az iparkamarában

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A kolozsvári lakásépítő akció a megvalósulás stádiumába jutott. Ebben legalább is annyi érdeke van a katasztrófális lakáshiánynak, mint Metes prefektusnak, aki dícsőrendű buzgósággal hónapok óta mindent elkövet, hogy végre megkezdődjenek a komoly, nagyszabású építkezések. Aki a viszonyokkal ismerős, az tudja, hogy a lakásépítést nem lehet még egy jól működő lakáshivatallal sem megoldani. Voltak Kolozsváron már a múltban is olyanok, akik a helyzet helyes felismerése után megpróbálták lakásépítő konzorciókat létrehozni. Néhány hónapja János A. Károly mutatta be az érdekeltségek előtt egy lakásépítő akció megszervezésére irányuló tervezetét, amely a részvételiesség miatt nem jutott túl a megbeszélések stádiumán.

Megemlékeztet a napokban az Uj Kelet Metes prefektus lakásépítő kezdeményezéséről, amelyben a tervezet szerint a lakosság minden

tagja résztvenne. A lakók minden szabad után évi száz lelt fizetnének. Akinek öt szobájú nagyobb lakása van, az szobáknak ötöt száz lelt fizetne. Ugyanebbször a fizetendő összeg tizenöt százalékát kellene a lakásépítő akció számára befizetni. Ha a ház tulajdonos az ösztönös is, az egy bizottság állapítsa meg az illető házbért és abból kellene a tizenöt százalékos házipótló hozzájárulást megfizetni. Az így befolyt összegekből egy alapot létesítenének, amelyből megkezdhetnék a munkás- és tisztviselőházak építését.

Metes prefektus ma délután négy órára az érdekeltségek és szakemberek bevonásával értekezletet hívott össze a kereskedelmi és iparkamara előstermbé, ahol Dandea pénzügyi tanácsos fogja ismertetni a prefektus akcióját. Metes tervezetét zivihatónak tartják, de nem fognak mellőzni állás foglaltat, mert attól tartanak, hogy az ideán befizetendő illetékeket

ujabban fokozódott. Konstantinápolyban súlyos a helyzet, de nem igaz, hogy másszálások lettek volna. A külügyminiszter azt reméli, hogy Lausanneban sikerülni fog békés megoldás; találni. Duce külügyminiszter elutasítása előtt fogadta a bukaresti követeket, akikkel hosszabb ideig tanácskozott.

Az idegenek sorsa Konstantinápolyban

Konstanca, november 17. Ideérkezett utasok elbeszélése szerint Konstantinápolyban a szövetségesek és a komunisták között a helyzet nagyon feszült. A szövetséges tisztek és tisztviselők ellen többnyire maréyletet követtek el. Sztabulban több, mint 20.000 kemalista várja az adott jelt a másszálásokra. A kemalista kormányzó farragaszokon azt tanácsolja a lakosságnak, hogy ne adjon hitelt angol forrásból származó híreknek, amilyen másszálásokra vonatkoznak. Egy összeállítás alkalomával egy angol őrmestert és több angol katonát megölték. A szövetségesek letartóztatást fogantatosítottak. Gibraltárból új angol haderők érkezését várják. Páris tábornok azt jelentette Párisban, hogy le fog mondani, ha nem kap teljesítalmat a szükséges intézkedések megtételére, amelyek a francia katonák és a francia állatvilág életének biztosítására szükségesek.

Mussoliniék meggúntetik a nyolcórás munkaidőt. Az olasz fasiszták, akik kezdetül fogva hangoztatták, hogy ők a dolgozó tömegek barátai és csak a kommunizmus szélsőségei ellen küzdenek, legújabb intézkedésekkel bebizonyították, hogy mint a nagyfokú aszidosai nemcsak a kommunista kísérletezés ellen harcolnak, de le akarják rombolni mindazt, amit a munkásság évtizedes küzdelme során elért. Egy római távirat hirt ad arról, hogy a Mussolini-kormány meggúntette a nyolcórás munkaidőt. A kormányrendelet az összes munkakategóriákra vonatkozik, a vasutásokat is beleértve. Ha a fekteinges condottieriék így folytatják tovább nemzetmentő munkájukat, úgy a rettegő bolsevizmus közelebb van Rómához, mint valaha.

A magyar kormány most tiltakozik Szilágyi beszéde miatt. Bukarestből jelentik: A bukaresti magyar követ ma kormány nevében sajnálatát fejezte ki Szilágyi képviselőnek a magyar képviselőházban mondott beszéde miatt. Kijelentette a külügyminiszter előtt, hogy a magyar kormány nem azonosítja magát az ellenzéki képviselő nyilatkozatával.

Szent Eliz

Egy modern leány regénye

Irita Szabó Imre (17)

Tisznapos boldog együttét után Kálmán csapatát előnyomulásra kaptak parancsot. Elizt otthagya a zsidó paraszok között, akik minthogy a katonák elmasiroztak, az otthagytól őrségtől bizony nyugodtan gyakorolhatják a fegyverforgást. Páldájuk a város egész fiatalágát a chalucook tanyájára vonzotta; nem volt épkézláb férfi, aki nem vett volna részt az önvédelmi gyakorlatokban.

Alig egy hétre a katonák kivonulása után, rossz hírek jöttek a forradalmárok frontjáról.

A katonák között meglazult a fegyverem, sokan fegyveresen szöknek, gyilkos bandákká verődnek össze és rémítik a falvak népét.

Olyan hírek is jöttek, hogy az ellenforradalmárok erőitől kaptak és nagy támadásra gyülekeznek.

A chalucook készenléte helyenkedtek. A fegyvereket kiosztották a zsidók között. Ukrán paraszok is kaptak, asszonyok is: a városka egyetlen fegyveres tábor volt.

Eliz állott a fegyveresek élére. Valamelyik reggel bejött a katonák, Kálmán mindenese, a városba, kocsi-val, a kocsin élelem és pokrócfélé. Hosta Kálmán üzenetét Eliznek, hogy

jó lesz, ha visszavonul, mert a város előtt aligha nem rövidesen ütközet lesz.

— Azt üzenem Kálmánnak, ha lesz ütközet, abban én is, mi is itt mindnyájan, benne leszünk!

A katonák szeméi fölragyogtak. Mégsem olyan elkényeztetett fránya Kálmán asszony! Nem is tudta magában tartani elragadtatását. Odalépett hozzá, kezét csókolt neki.

— Jó isten, ha nekem ilyen feleségem lenne!

Jöttek újabb hírvökök. Lehorgasztott fejű katonák, akik eleskedni Kálmán csapatától és újságotlák, hogy az ellenség már itt portyázgat a városától néhány verszinyre, Kálmánék aligha fognak tudni ide visszavonulni, mert az ellenforradalmárok bekerítik őt és katonáit.

Ütött a cselkvés órája. Eliz maga köré gyűjtötte a chalucookat, akiket nem kellett meggyógni arról, hogy mi lesz itt, ha az ellenforradalmárok győzelmének. Ott volt Joel ur is, aki megrokkanságát zászólója ütközeti terveit dolgozta ki.

— Egy félóra múlva — mondta — kész tervet hozok. Ahik értenek hozzá, szintén csináljanak, hogy összeegyezethessük őket.

Nagyon harcias volt Joel ur. A tudós és a költő egészen elilliant belőle.

A chalucook riadót fuvattak és a város emberei, mintha tüzvész ütött

vona ki, tömegekben rohantak, pázárál vállalkozó a község végére, ahol a chalucook főhadiszállást tartottak.

Katonák rendezés csoportosultak; Eliz intézkedett. Paraszasszonyok, akik nem értettek a fegyverforgatáshoz, kocsikkal jöttek, a kórház öreg doktora is a csapatba vonult, kőtarerekekkel megrakott szekéren. Rokkant és öreg hátrának és zsidók árkat ázni mentek a falu elé.

A földértők új hírekkel jöttek és két elfogott járőrrel, akitől megtudták, hogy a bevonulást már hejnalban megkezdte az ellenség. Joel ur terveit voltak a legjobbak, a felfegyverzett városnak a tervek szerint az ütközetet már este kellett megkezdnie. Az ellenség előcsapatai megpátráltak, a falvakban elszórt és álmasban megsejpett órágegek Eliz foglyai lettek.

Reggelre, amikor odaát az előnyomulást meg kellett volna kezdeni, Kálmán csapatának a sorsa is el van döntve. Az ellenforradalmárok a civilruhás szónyas fegyveresek láttára a falvak lázadására gondoltak és az egész vonalon szíves visszavonultak.

Eliz katonáinak aszkimánya a foglyokon kívül egy kis tréningbor is volt és gépfegyverek, amik eddig hiányoztak a chalucook arzenáljából.

Vesztéséjük is volt.

A köcsiharokban négy chaluco és egy leány esett el. Joel ur bucsustartta őket.

jövőre horribilián felemelik, amelyeknek megfizetése elviselhetetlen terhet ró majd ugy a lakókra, mint a háztulajdonosokra. A közönség egyébként szimpátiával fogadja Metes prefektus akcióját, amely bizonyonnyal az első komoly lépés lenne a tűrheterlen lakáshiány anyhítására. Kíváncsónak tartozunk, ha a mai értekezleten felelős helyről is kijelentenek, hogy jövőre nem emelik fel a most méltányosan megállapított összegeket, mert csak így remélhető az összes érdekeltségek egyöntetű részvétele a lakásépítő akcióban.

Két palesztinai festő

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Jeruzsálemet az utóbbi időben ismét számos művész keresi fel. A szent város történelmi negyedei, biblikus sikátorai ma is úgy vonzzák a festőket, mint békében. Ez főleg Herbert Sámusiának és Siorra tábornoknak, Jeruzsálemi kormányzójának az érdeme, akik az odaseregülő művészeket jelentős támogatással részesítik.

A „Becelet” iparművészeti iroda igazgatójának, Boris Schatznak az írásba kezd megvalósulni: Palesztinában kialakulóban van a zsidó művészet.

Pedig a viszonyok, egyébként, nem a legroszabbak. Palesztina lakóinak többsége, az arab, nemigen érdekli őket a művészet iránt. Az angol hivatalokok érdeklődnek iránta, de szbhoz kevés a fizetésük, hogy képeket vásároljanak. A zsidók az egyedüliek, akik a művészeket támogatják.

E körülmények között csodálatra méltóak azok a festők és szobrászok, akik Palesztinában dolgoznak.

A legismertebb művész Abel Pans, aki Jeruzsálemben él és alkot. Litvániaából került Palesztinába, de előbb még hosszas studiumokat végzett Párisban és Berlinben. A háborúban is Európában tartózkodott, csatákat festett, körülbelül százötven darabot. A békeskötés után Amerikába ment tanulmányutra, ahol meleg ünneplésben részesítettek. Innen ment átunán Palesztinába. A Beceletben műtermet rendeztek be számára és most zsidótárgy képeket dolgozik.

Egy másik festő, I. Tepper, az óváros egyik citadellájában lakik, ő Moszkvából vándorolt ki és előbb szintén Párisban tanult. Egész modern féső: aktivisták, de nem szélsőséges. Főleg portrékat és jellemképeket fest. Megfestette Herbert Sámusi arcképét is, zittűdés.

Csonthegig járó hidegek minden háborus munkát megdermesztettek. Kálmán és Eliz a téli hónapokat a kis városban töltötték, a fiatal asszony házipart folytatott, szövött és mosott, gyermekkelengyét varrt és sportból olykor fegyvergyakorlatokat tartott. Kálmán katonai teendőin túl olvasgatott.

Szeretett volna tavasszor Elizzel hazajutni és Pesten, amelyről rossz véleménye volt ugyan, de amelyről az hitte, hogy a forradalomban megisttult, családi otthon akart megtelepíteni. Eliz nem vágyódott haza.

A chalucook — figyelmenntette egy becsületés alkalmával Kálmán a feleségét — a chalucook még nem jutottak célhoz. Őz Palesztinában vannak otthon.

— Akkor mi is ott leszünk otthon — vátvált Eliz szeliden és nagy meggyőződéssel.

Nem került sor a vita eldöntésére. Kálmán a tavaszi harcokban elesett.

Az ellenség a város felé nyomult; a forradalmárok halottait el sem földelhették; Kálmán teste tömegsírban feküdt.

Eliznek volt kiéri élnie és amint a gyász marcangoló kínjai csillapodtak, még több ragaszkodással munkálkodott az új életet keresőkkel.

Elizék eltökélték, hogy bárholyan, de kijutnak ismeretlen otthonukba. A

Szomb
Béke
Besz
Lengyel
Moszkva
Moszk
máry hi
résztete
márynak
ferencia
jával, m
bezzarab
hajlandó
Az
ez a k
Az orosz
nyen va
máry n
egy min
konferen
nem léte
két orosz
Ez
Orosz
lana b
bé
a normá
get, ne
leket, az
van. Ro
neuferec
vagy hi
Varsó
későlte
esetbe,
ha az
nák E
e
és meg
kodások
Lond
részbe
ország
leteket
sült elő
lehetetlen
hogy az
szünet
szovieták
sőt val
lehetetlen
konstan
restől
követk
konstan
szóvár
300 va
ugy h
már n
csoport
zóna
főre.
It
restan
máry
léteban
ot az
Eli
jutott.
Eg
ban fi
gyon
a tégl
Ap
szoviet
G
E
későlt
kapok
erővel
E
lelt. A
pedi m
san m
az elő
Te
későlt
kény
meko

Békés uton elintézik Beszarabia kérdését

Lengyelország demarsot küldött Moszkvába. Bulgáriában háborúra készülődnek

Az Új Kelet tudósítójától

Moszkva, nov. 17. A szovjetkormány hivatalos lapja, az „Izvesztija“ részletesen foglalkozik a román kormány a moszkvai lezserelési konferenciára ügypénen elfoglalt álláspontjával, mely szerint Románia csakis a beszarabiai kérdés elintézése után hajlandó a konferencián részt venni.

Az „Izvesztija“ kijelenti, hogy ez a kérdés békés uton könnyen elintézhető.

Az orosz kormány azon a véleményen van, hogy míg a román kormány nem egyezik bele abba, hogy egy minden előzetes feltétel nélküli konferenciát hívjanak össze, addig nem létesülhet semmiféle viszony a két ország között.

Békek dacára Oroszország kész bármely pillana ban Romániával tárgyalni a békeállapot helyreállítására.

A normális viszonyok feltehetőleg véget nem fogadhat el előzetes feltételekkel, amelyeknek ultimátum jellegűk van. Románia részvétele a lezserelési konferencián kívánatos, de feltételek vagy kikötések nélkül.

Varsó, nov. 17. A lengyel kormány bejelentette a szovjetkormányval, hogy az oroszok az orosz hadsereg megtámasztásának Beszarabiát, Lengyelország ezt casus belincis fogja tekinteni

és meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket.

London, nov. 17. Jól értesült forrásból elterjedt hírek szerint Oroszország és Bulgária satonai előkészületeket tesznek Bulgária a vidéken kényszerű elő a csapatokat. A hatóságok lehetetlenné teszik az idegeneknek, hogy az országot bentazzák. Valószínűnek tartják, hogy az orosz bolsevisták és a bolgár agráriusok között valamilyen kooperáció van, nem lehetetlen, hogy összeesküvés is.

Megszűnt a gabonakivitel a konstancai kikötőn keresztül. Bukarestből jelentik: A keleti események következtében a gabonakivitel a konstancai kikötőből hetek óta úry-szerűen szűnt meg. Konstancában már 300 vagon gabona van beraktározva, úgy hogy több gabonát a kikötő már nem is tud felvenni.

szeportholt husznak sikerült egy nyári napon ajnutni a határfolyón román földekre.

Itt telt a nyár egy beszarabiai városban sok munka és az egyetlen remény közepette, hogy télikor Palaszinaiban, zsidók otthonában folytatják ezt az új munkát.

Ez életének regénye új fejezethez jutott.

Egy nyári napon a család otthonában fűt hozott világra. A leányok (négyen voltak) egy hétre felfüggesztették a téglahordást.

Amnepek voltak. Apja után a gyermeket Kálmánnak nevezték el.

Ők elején hűjóra szálltak. Nyhe nap sütött a fedélzetre. A kikötőváros dómjának omlogó, nagy kapujára már tűnezett, csak a mooset emmán az arany félhold bucsusott.

Ez gyermekével a hajó orrán állott. A mohó csöppség mint pőca tapadt fehér kebléhez. Az anya hosszasan nézte, amint gyermeke magába önti az élet nedveit.

Tantánold habok és ezüstösírályok köréskörül. Hangja reszketett és szeméi kőnybe borultak, amikor kiejtette gyermeké nevet: „Kálmán!“

(Végo.)

Bonar Law pártja győzött az angol választásokon

Az Új Kelet tudósítójától

Az angol parlamenti választások eddigi eredményei a konzervatívok nagy győzelmét mutatják. Ma este is 12 mandátum kivételével az összes mandátumok sorsa ismeretes. A konzervatívok 346 szavazatot kaptak, ami felülmúlja a legnépesebb ellenpártot is. A konzervatívok győzelme csaknem olyan meglepetés-szerű, mint Lloyd George pártjának óriási kudmca. A munkáspárt is megerősödve került ki a választási küzdelemből.

Táviratainkat itt adjuk:

London, nov. 17. A választások eddigi eredménye a konzervatívok kedvez. A munkáspárt is szépsémban jutott mandátumhoz a előreláthatólag a legszámottevőbb ellenzéki pártok között. Está 7 óráig a konzervatívok 340, a munkáspárt 130, a független liberálisok 59, a nemzeti liberálisok 42, kisebb csoportok 15 mandátumot kaptak. Negyvenhárom mandátum sorsa ismeretlen. A választásokon ezennel a konzervatív és a munkáspárt győzött. Ezek a pártok nyilatkoztak a Lloyd George-féle háborus politikával való szaktitást. A háborus viss-tók, mint lord Churchill is, csatlósan megbuktak. Meglepetés Handerson munkávesér vezetése. Két nőjeit: lady Astor és Wintring Ham asszony szerezték mandátumot. A kabinetnek majdnem valamennyi tagját megválasztották.

Páris, november 17. A francia sajtó óvatosan nyilatkozik az angol választásokról. Örömmel üdvözlö a konzervatívokat, de örömet csaknem teljesen a munkáspárt eredménye. Hír szerint Bonar Law felszólalt Lloyd George-nak a washingtoni angol nagyköveti állást.

London, november 18. Legújabb jelentések szerint a konzervatívok 346, a munkáspárt 136, a független liberálisok 62, a nemzeti liberálisok 42, a különböző pártok 15 mandátumot szereztek. Tizenkét mandátum sorsa még ismeretlen. A konzervatívoknak 93 többségük van. Bernard Shaw munkáspárti programmal megválasztották. A kormányk 6 tagja versenget ká-pott. Munkáspárti programmal megválasztották meg Webber, az ismert szocialista író.

Jonel Bratianu befejezte történelmi misszióját

A miniszterelnök a nagy reformok után visszavonul

Az Új Kelet tudósítójától

A román belpolitika új korszak-hoz jutott. Az utolsó évek legnagyobb politikai eseménye kétségkívül a nemzeti párt és a parasztpárt tárgyalásainak megtűntelése, ami nyilvánvalóvá tette, hogy az ellenzéki pártok között a legkomolyabb demokrácia alapján lehetséges minden szövetkezés. Az ellenzéki pártok továbbra is küzdenek a kormány ellen és ha nem is egyesült erővel, de előbb-utóbb sikerül megdönteni Bratianu kormányát. Annyi bizonyos: a történelmi pártok uralmának ideje letűnt és a liberálisok napjai megvannak számlálva.

Ez és tudja ezt a liberálisok nagyvultu vezére is és mai működését épen ez a tudat jellemzi. A nagy hiúság, amellyel Bratianu az alkotmányreformot, a közigazgatás reformját és az új választójogi törvényt tett alá igyekszik hozni, azt bizonyítja, hogy Jonel Bratianu misszióját a román nemzet történelmében befejezettek tekintik.

A miniszterelnök közvetlen környezetében tudják, hogy Bratianu már nem érdekli a napi politika kisebb jeleségei. Ugy éri, hogy a román egység egyik legnagyobb megalkotója ő volt. Ezt az egységet

akarja biztosítani az új alkotmány-nyal, a decentralizált közigazgatással, a választójogi törvényvel pedig még biztosítani szeretné a történelmi pártok erőinek befolyását a román állam életére hosszabb időre. Ezzel munkáját befejezettek tekintik és a napi politikai kérdésekben nem fogja proaktivitását lemorzsolni. A miniszterelnök határozott szándéka, hogy a nagy reformok elintézése után visszavonul.

A közigazgatási és pénzügyi bizottságok

Bukarest, nov. 17. A közigazgatási reformot előkészítő parlamenti bizottság tegnap Valtoianu tábornok helyettesével elnökléssel ülést tartott. Először a közigazgatási bíráskodás ügyét tárgyalták, amelynek vitárában résztvettek Savaanu, Nicolasescu, Dumitriu, Busui, Orasnan, Gheorghescu és Panaitescu. Azután a legfőbb közigazgatási tanács összehívását tárgyalták és elfogadták azt a javaslatot, amely szerint ennek rendszeres tagjai élethossziglan kinevezik, rendkívüli tagjait pedig, mint szakértőket, időről időre megbízzák. A közigazgatási reformtervezet szerint a törvényhatósági tanácsok

csak öt bizottságból fognak állni: 1. pénzügyi- és ellenőrző bizottság, 2. közmunkaügyi, 3. gazdasági, 4. vallás és közoktatásügyi és 5. egészségügyi- és nevelési bizottság.

A pénzügyi bizottság mai ülésén a valuta hullámlására

miatt szükséges átmeneti adókat tárgyalták kapcsolatban a városi telek értékelmelkedésekkel. A városi ingatlanokra nézve megállapították, hogy az 1916 előtti városi ingatlanok adója az 1916. évi adónak háromszoros, az azóta vásárolt ingatlanok adója pedig legalább az akkori adónak háromszorosa lesz.

Megsemmisítik a dekrétumokkal való kormányzást

Bukarest, november 17. Az alkotmányreform bizottsága ma a miniszteri felelősségről szóló részt tárgyalta és elfogadta az alkotmány eddigi szövegét. Bratianu Vintila javasolta, hogy az a tisztviselő, aki törvénytelen aktát ellenjegyez, felelősséggel tartozzék. A bizottság elfogadta ezt az indítványt. Ugyancsak elfogadták Joannescu javaslatát, hogy a volt miniszterek elleni eljárást ne parlamenti bizottság, hanem az igazságügyi hatóságok folytathassák le.

A bírói hatalomról

szóló rész tárgyalásánál Florescu igazságügyi miniszter indítványozta, vegyék be az alkotmányba a bírák elmozdíthatatlanságának elvét. A javaslatot elfogadták.

Disescu és Joannescu indítványára elfogadták azt a javaslatot is, amely szerint a bírónak joga van felülvizsgálni valamely törvény alkotmányosságát, de csak akkor, amikor ítéletet hoz.

Nagy vita folyt a dekrétumok körül. A bizottság többsége elhatározta, hogy

megtiltják a dekrétumokkal való kormányzást,

mert ez az alkotmány megsértése. A régi dekrétumok csak átmeneti célokat szolgálhattak. Florescu igazságügyminiszter ezután előterjesztette az országot kihirdetésének feltételeire vonatkozó javaslatát, melyet a bizottság elfogadott.

Az egyházak kérdéseire tértek ezután újabb át, amelynek vitájában részt vettek Miron Christea metropolita, Bartolomeu püspök, Banu kultuszminiszter, Bratianu Vintila pénzügyminiszter, Cusma közmunka-miniszter, Ferechide szenátuselnök és Disescu előadó. Végleg elfogadták azt a javaslatot, mely szerint az ortodox egyház elsőbbségi joggal bír az államban.

Ezenkívül elfogadták az egyházak szabadságára vonatkozó részt, amely szabadság bulgárszónok és anyagi ügyeinek intézésére vonatkozik külön törvény garanciája mellett. Ez a törvény az állam ellenőrzését fogja szabályozni. Az ülést este folytatták.

A Tarbut Szabadliceuma. A Tarbut Országos Zsidó Iskolágyesület Szabadliceumának programja. November 25. Antal Márk: Ismerteti a licium oszlját és megkezdi előadásait Einstein-ról. December 2. Antal Márk: Einstein folytatás. December 9. Antal Márk: Einstein befejezés. December 16. dr. Furst Oskár: Juda Leb Garden (szavaltatokkal). December 23. Intéi Zwi: A zsidó kultúra fejlődési tendenciái. December 30. dr. Sányi Géza: A csillagos ég csodái (vetített képekkel). Január 6. dr. Kohányi Menyhért: Francia szalonok, francia asszonyok. Január 13. dr. Sányi Géza: A zsidó (vetített képekkel). Január 20. dr. Kohányi Menyhért: Morris Rosenfeld. Január 27. Antal Márk: Nevelési problémák. Az előadások a neolog iskola nagytermében (Calea Reg. Ferd. 52.) mindig pontban este félhét órákor kezdődnek. Jögyek úgy az egyes, mint az összes előadásokra megváltások naponta a. n. 4-6-ig Szabadliceum. Ia.

TUNGSTRAM

A LEGTARTÓSABB EGÓ

HA könnyedén és elegánsan akar társaságban mozogni, iratkozzék be

Barnáné asszony

Dalcroze- és modern tánc-tanfolyamára délelőtt 10-12, délután 4-6 óra között a **PARK KÁVÉHÁZ** emeleti termében **Előjegyzések** **Lepage-nál, Friedmannnál, és d'Ornál**

HIREK

Befejeződött a németországi román követség incidense. Berlinből jelentik: A román követség bejártnak befalazásával kapcsolatban az „Allgemeine Zeitung” arról értesül, hogy a külügyi kormány, mielőtt az incidensről értesült, azonnal intézkedett a differenciák elsimításáról. A követség és a háztulajdonos között megindultak a tárgyalások. Addig is — írja a lap — amíg a tárgyalások befejezést nyerne, biztosították a követség ügymenetének zavartalan menetét. A lap sajnálkozik, hogy fejezi ki a kínos ügy felett, amely csak arra jó, hogy tovább árson Németország külpolitikájának.

Elmarad a vasárnapi kereskedőgyűlés. A kolozsvári kereskedőtanács, miután ismeretes, a kereskedőket ért sérelmek megvitatása tárgyában vasárnapra nagygyűlést hívott egybe. Ez a nagygyűlés a bukaresti kereskedőtanács óhujára most elmarad, mert a központ kiküldöttéi más-nemű elfoglaltságuk miatt a gyűlésen nem vehetnek részt.

Az olasz kormány tiltakozott Moszkvában az olasz hajók lefoglalása ellen. Rómából jelentik: Az olasz kormány tiltakozó jegyzéket küldött a szovjetkormányhoz, amelyben két olasz hajónak az orosz kormány részéről történt lefoglalása ellen emel kifogást.

Elzárásra ítélték a zenekonzervatórium igazgatóját. A kolozsvári büntető bíróság tegnap a késő esti órákban mondott ítéletet a Sibianu konzervatórium igazgatója és Meglescu Melania orvostanhallgató nő között történt affér ügyében. A bíróság a párosos és tanuk vallomásából úgy Sibianut, mint feleségét a terhükre rótt becsületesítés és könnyű testi sértés vétségében büntösk mondta ki és ezért Sibianut kétféle elzárásra és 500 lei pénzbüntetésre, feleségét pedig három heti elzárásra és 500 lei pénzbüntetésre ítélte el. Vádolták a bűnösség megállapítása ellen felebbezést jelentettek be.

Megdrágult a gyógyszer. Szeptember elején az országos gyógyszerész szövetsége az erdélyi és bánági tagokat bevonásával megkezdte a gyógyszerárak felülvizsgálását és az új tarifa kidolgozását. Az egészségügyi főtanács még szeptember 22-én jóváhagyta az új gyógyszerár-arszabályt, amely azonban csak néhány nappal ezelőtt került a gyógyszerészek kezébe. A forgalomba hozott új árszabályban nem minden gyógyszer lett drágább. Csak azok a szerek és gyógyszeranyagok kerültek drágábbra a közönség elé, amelyeknek ára a tényleges forgalomban is emelkedett. Így a leghasználtabb gyógyszerek közül pl. a bórsav, bismut, codain, cocain, pantopon, jó drágultak meg 10-50 százalékkal. A kötszerek 25 százalékkal, az üvegedények darabonként 25-50 százalékkal lettek drágábbak, jóllehet ezeknek forgalmi ára május óta 30, illetve 350 százalékkal emelkedett. Egyes gyógyszerek: aspirin, a különféle brómok, chloroform olcsóbbak lettek. A munkadíjak emelését nem engedélyezték, jóllehet itt volna a gyógyszerészek a tulajdonképeni haszna. A gyógyszerárak állandó drágulását az okozza, hogy a külföldi vegyszerei gyárak s elsősorban a németországiak, a nem nemes valutájú államoknak csak dollárban, font sterlingben vagy frankban számíthatják az árakat. Még a bécsi cégek is csak dollárért adnak árut. Így aztán a most kiadott új árszabály árai semmiképp sem állnak arányban a gyógyszerárak drágulásával. A gyógyszerárak emelkedése a világpiac árainak végleges kialakulásáig állandó is lesz. Beletelik jó néhány esztendő, míg a mostani árak csökkenésére lehet számítani.

Meghívó. A Beth Abraham imaház tagjai eseten tisztelettel meghívattak folyó hó 19-én, vasárnap d. u. 3 órákor megtartandó rendkívüli közgyűlésre. Tegy: Az imaház-telek megvétele. Lásb Nánán útkár, Weinstein Samu elnök.

Szent Antal csodája és Crainquebille. (A munkásciklus második estéje a Magyar Színházban.) A munkásciklus tegnap esti előadásán két előkelő elme jutott szóhoz. Maeterlinok és Anatole France. Maeterlinok szatírával, Anatole France dramatisált elbeszéléssel. A két író közül Anatole France a szatirikus, de a szinpadon Maeterlinok hat inkább annak. Pedig a Szent Antal csodája véresebb és maróbb lehetne. De Maeterlinok nem az, aki vitriollal és oltóval dolgozza: finom szarkasztikus mosollyal némi az embert, az élőknek és holtak problémáit. Nem sokat csóválja a fejt, csak megállapít. Nem hitetlenkedik, néha mintha maga is hinné a csodát, amit Szent Antallal elkövetett a amit a képtelenség igyekszik racionalissá tenni. Ez itt már az okkult tanokban belekóstoló Maeterlinok. A darab ép ezért nem hat juvenalisi gúnyos. Szinpadilag mindenesetre érdekes, avatott kéz kihozza belőle mindazt, amit magában rejt. Az előadás egyike volt a legjobbaknak. Forgács Sándor a passzív és együgyű szentet játszotta igen jól. Végig stílusos volt, tudta magára koncentrálni a figyelmet monoton passzivitásával. Nagyon jól oldotta meg a feladatát Miklóssy Margit, aki a jámbor és istenes szolgálót játszotta. László Aranka, Hortense kisgyereke, a feltámadást vaskoságok nélkül, de kelő hatással tudta megcsinálni. Társy Ferenc nem kapiskálta eléggé szerepét. Mihályffy csak egy mosdulatában volt jó. Oláh helyes volt. Anatole France Crainquebilleje a szinpadon néhol nyújtott, itt ott teljesen szinpadiatlan. De az előadás egészen találati est a France-novellát. A címszerepben Forgács nem mutatott olyan szerencsés formát, mint a Szent Antal szerepében. Egy zseniális vénembert játszott, ahelyett, hogy együgyű köfét. Crainquebille nem feltétlenül vénember és nem feltétlenül együgyű. Csak olyasvalami, aki értelmellenül áll meg a mindennapi élet, a társadalom zagyvaságai és igazságtalanságai közepe. Az előadás mindamellett finom volt és gördülékeny. A rendezésen, mindkét darabnál, Inze Sándor művészsége látszik meg. Előadás előtt Dienes László íróársunk állott a függöny elé s néhány éles mondattal világított bele a két nyugati író intencióba. A közönség intelligens figyelemmel fogadta az írodalmi előadást.

Diáksztrájk a prágai egyetem. A prágai német egyetem diákjai az egyetem rektora ellen sztrájkba léptek és senkit sem engedtek be az egyetemre. A szociálisták is csatlakoztak a diákokhoz és a rendőrség közbeavatkozása folytán neves összetűzések támadtak. A német diákok egy hűdöttsége a rektor lemondását követelte, az azonban ezt megtagadta. A hamarában összeült egyetemi tanács a rend helyreállításáig az előadások tartását felfüggesztette. Egy tanárok által álló ötszáz bizottság tárgyalásokat kezdett a diákok kioldottságával.

Szivszéltűdés. Tegnap délelőtt a járványkórház előtt összecseszt Anca János fejedelmi lakos. Mire a Kajántónton járókelő emberek segítségére siethettek volna, meghalt. Dr. Buzia városi tisztiorvos és Cifor büntetői rendőrszolgálat helyszíni szemlét tartottak és megállapították, hogy Anca halálát szivszéltűdés okozta. Beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

Csontvázak az erdőben. Késéről jelentik: Néhány nappal ezelőtt az ágfalvai erdőben egy férfi és női csontvázra bukkantak a favágók. A megindult nyomozás során a rendőrség megjelent egy asszony, aki a női holttest hátramaradt ruhadarabjaiból tizenhétéves lányára ismert, aki még a múlt év októberében eltűnt. Megjelent egy másik asszony is, aki viszont a férfi ruháiról megállapította, hogy azok közel egy év óta eltűnt Kristóf nevű 19 éves fiáé. A fiatalok nagyon szerették egymást, azonban a legény szülei ellenenték a házasságot. Ilyenformán nem kétségtelen, hogy a fiatalok öngyilkosságot követtek el, mert nem lehettek egymásé.

A leszakadt hidakat már megtekintik. Egy szűkszevu bukaresti távirat szerint Tancred Constantinescu vasutügyi vezérigazgató a hidak igazgatójával és az üzleivelatőkkel tegnap a Prahova völgyébe utazott a hidak megtekintésére. Bravó! Végre megtekintik a leszakadt hidakat. Eddig a leszakadt hidak miatt nemcsak a vonatok késnek, de a hidak újraépítése is. Sajnos, a népdalnak az a sora, hogy „gombás, ha leszakadt, lesz más” nem vonatkozik a rozoga vasúti hidakra, amelyek ha leszakadnak, nem lesz másik helyettük. De ez nem is volna baj, mert mi meglepődünk a leszakadt, de kijavított hidakkal is. Ez az, ami mince. És ha az előjelket vizsgáljuk, még jóideig nem lesznek. Majdnem két hónap telt el a katasztrófa óta és a jobb sorára érdemes hidak a meelőzetéstől sűrűdötten, összeröve rosdásodtak a folyók medrében. Két hónap után végre megemeberte magát Tancred Constantinescu és hírsíval részvétitogatást tett a hidaknál, amelyek a katasztrófiától összetörtten nentek farkasemest a hivatalos bizottsággal. A sürgöny ugyan nem emlékezik meg arról, de mi azt hisszük, hogy a megtört hidak sáhajtoztak is, mikor a vezérigazgató urat megláták. Bizonyára sáhajtoztak és nyikorogni kezdtek. Ók tudják miért?

Házasság. Meisner Gyöngyit (Meisner Samu földbirtokos leányát) Derecskéről eljegyezte Blum Manó. (Blum Taszvérek-cég baltája) Nagyváradról. (Minden külön értesítés helyett.)

Grozavescu hangversenye. Nagy érdeklődés elői meg Grozavescu N. Traian, a kolozsvári Román Opera országhírű tenoristájának hangversenyét, melyet ma este fél kilenc órai kezdettel fog megtartani a prefektúra nagytermében. A kiváló fiatal énekes, akinek már eddigi művészi teljesítményei is egy nagy jövő perspektíváját tárják előtt. Puccini és Verdi áriáin kívül Schubert és Liszt klasszikus melódiáit fogja felénekelni. A modernüket Strauss és gróf Teleki egy-egy dala képviseli műsorában, melynek keretében belől Bredicesanu finom szépségű „Doimă”-ját és Tosti melódius „Serenata”-ját is interpretálni fogja. Műsorát Wagner hatalmas „Grais Erzählung”-jával fejezi be. A zongorakíséretet Friedmann Andor látja el. Ajánlatos a jegyek előzetes megvásárlása a László-drougériánál, Friedmann- és Reclama hirdetőpóráknál, valamint a Román Opera pénztáránál.

December másodikán lesz a Haggibber első bája. A téli szezon elején, december másodikán rendezi meg a Haggibber első nagy műsoros táncestélyét a Newyork összes termében. Az előkészületek szerint ez a bál méltó módon fog a Haggibber hagyományosan fanyes táncmulatságai mellé sorakozni.

Nemzetközi orvosi tanfolyam az orosz- lengyel járványok leküzdésére. Genfből jelentik: A népszövetség egészségügyi szakosztálya az oroszországi és lengyelországi járványok elleni harc megszervezésére tanfolyamokat szervez, amelyekre két híres román orvos is meghívást nyert.

Meczner Lajos festőművész gyűjteményes kiállítása. Folyó hó 21-én nyílik meg Meczner gyűjteményes kiállítása a vármegyeház üvegtermében. Közül nyolcovan festmény, köztük husz arckép kerül bemutatásra. Ez a hatalmas anyag a fiatal festő nagy szorgalmáról tesz bizonyosságot, tetszését pedig az a tény bizonyítja, hogy aránylag igen rövid idő alatt az előkelő Kolozsvár kedvence festőjévé lett. A kiállítás 21-én nyílik és december hó 10-én záródik.

Hóesés a regátban. Bukarestből jelentik: Krajovai jelentések szerint ott tegnap éjjel óta állandóan havazik. Ma a fővárosban is havazni kezdett.

Drótnélküli táviróállomás épül Jasiban. Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi miniszter elhatározta, hogy Jasiban drótnélküli táviróállomást létesít.

Ötvenezer lei állami adomány a jasi zsidó hősihalottak síremlé- kére. Bukarestből jelentik: Marszeu munkügyi és népjóléti miniszter 50 ezer lei folyósított egy, a jasi zsidó temetőben eltemetett hősi halottak emléket megőrző síremlék felállítására.

Másfélmillió hitel a rendőrségnek. Bukarestből jelentik: A minisztertanács a belügyminiszternek 1,447.000 lei hitelt engedélyezett a költségvetésben megszállt tételeken kívül az ország rendőrségeinek szükségleteire.

N. Tessitori Nóra két estélye Kolozsváron. Két év előtti önálló estélye után most újra alkalmaunk lesz a kiváló előadó művésznő művészetében gyönyörködni, aki új és gazdag műsorát két részletben mutatja be. Első estélyét ez év december hó első napjaiban tartja meg a Vármegyeháza dísztermében, amelynek műsorában a legragyogóbb Petőfi-versek, továbbá Ády Endrének költemeteiből való legerőteljesebb költeményei, a legújabb Babits-versek, melyek egy egészen új Babitsot hoznak előnk, azonkívül Ignotus, Juhász Gyula, Kafka Margit, Kassák Lajos, Komény Simon, Kosztolányi, Lesznay, Szép Ernő, Nagy Zoltán és Tóth Árpád versei szerepelnek. — Előadásra kerül végül Reiner Mária Rilsének híres drámai költeménye: az „Ének Rilke Krisztof szászls szerelméről és haláláról” című, amit eddig csak Harry Walden, a tragikus elhunyt nagynevű német színművész adott elő Bőcsben s amit Kolozsváron Franyó Zoltán grandiózus fordításában fogunk hallani. Az első estélyre Lepage-nál előjegyezhetők a jegyek.

Megmérgezte magát, mert ki akarták tenni a lakásából. Tegnap délelőtt Ürmösy Domokosné öngyilkosságot kísérelt meg. Öv. Ürmösy-né, ki leányával mintegy éve lakik a Kosuth Lajos utc. 11. számú házban, ahol azonban majdnem minden hónapban a lakásbirtokos rendszertel zavarták. A szerencsétlen öngyagyasztott, aki különben is ideges természetű, a folytonos tortura végleg elkészítette. A napokban ismét végeztet kapott, amely arra kötelezte, hogy a jövő hét folyamán hagyja el a lakást. Ürmösy-nét idegroham fogta el amikor a végeztet megkapta. Tegnap a házbeliek eszméletlenül találták fekvé az agyon. Azonnal telefonáltak a mentőnek, akik csakhamar megérkezve, nagyon súlyos mérgezési tüneteket tapasztaltak meg rajta s azonnali gyomormosást alkalmaztak. Mindaddig nem sikerült eszméltire téríteni.

Herczeg Ferenc lesz a Kisfaludy-társaság új elnöke. Budapestről jelentik: A Kisfaludy-társaság elnöki széke Beöthy Zolt halálával megüresedett. Az új elnök valószínűleg Herczeg Ferenc lesz, új tagoknak pedig Juhász Gyulát és Móra Ferencot fogják megválasztani.

Várady Ilonka táncakadémiáján, a katolikus gimnázium tornatermében (Farkas-u. 2.) a kedvemenyes tisztviselő-kölon e hó 15-én kezdődik. Az egyetemi ifjúság kolonjának fellérestélye szombat este 8 órai kezdettel, vasárnap este pedig a re-des fellérest lesz megtartva. Vasárnap délután 4 órai kezdettel egy elite magánkon vizsgafellérdelutánja. Mindháromra vendégeket saivesen látunk. A kiváló jazz-band zenekar játszik.

Szilágyi „Triple-see”-nek nénesen párja — az italok közt az első — s a líkőrök királya.

Felmondatlan állásban lévő román-magyar fordító, levelező, gépíró és segédhírvélvő állást változtatna. Megkeressék e lap kiadóba „Mozart-him” jellegre.

KÖZPONTI TÉLIKERT

TAYOL, SYLVIA és a közkedvelt régi tagok teljesen új műsorral. Nyitás 9 órakor. Lloyd 1014

Nyon

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habima Erdélyi Zsidó Színpad.
A Kolozsváron működő zsidó színpad idei legnagyobb sikere a „Golem” című operett sikeréhez volt. A darabot az elmúlt héten egy nap kivételével zsúfolt ház mellett adták. A címszerepet játszó Rabinovitzot annyira kimerítette a szerep izgalmas játéka, hogy az igazgatóság a darabot ebben a hónapban még csak kétszer fogja színrehozni. Az együttes Dávid Pinsky nagyhatású drámájára, a „Jankel der Schmied” című darabra készülődik. A próbák napról-napra ismétlődnek meg. A Pinsky-mű plasztikusan mutatja, mint tud egy romlott és elvetemült férfiből huzamos embert faragni a lelkes, jóra való asszony. A darab bemutatója szombaton lesz. A jövő hét műsorában szerepel „König Lear” és „Davids Geige”.

Habima Zsidó Színpad

Heti műsor

Szombat: Jenkel der Schmidt von Pinsk.
Vasárnap: Ugyanaz.
Hétvé: Slomke és Rückel. Énekes életkép 3 felvonásban.
Kedd: Der Kales Chulem. 4 felv.
Szerda: Jüdischer König Lear. 4 felv.
Csütörtök: David's Geige Operette.
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Jüdele der Blinde oder Emes Veseker. Vig operett 4 felv.
Vasárnap: Geld, Liebe und Schande. Életkép 4 felv.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Szombat d. u. fél 4-kor: Sándor Mátyás. (III. 17. rész. Igen olcsó mozi-helyárral.)
Szombat este 7-kor: Az Ártatlan Don Juan. (Ujdonság, először. Premier helyárral. Premier bérlet 15. sz.)
Szombat este 10-kor: Buosukeringő. (Operett-ujdonság 8-adszor. Premier helyárral.)
Vasárnap d. u. 3-kor: Cigánygrófnő. (Olcsó-helyárral.)
Vasárnap este 7-kor: Az Ártatlan Don Juan. (Ujdonság, 2-odsor. Rendes helyárral. Napi bérlet 40 sz. A.)
Vasárnap este 10-kor: János vitéz. (106-odsor. Premier helyárral.)
Hétvé 7-kor: Az Ártatlan Don Juan. Ujdonság, 3-adszor. Rendes helyárral. Napi bérlet 41. sz. B.)
Hétvé 10 órakor: Az éj királynője. (Operett-ujdonság, 5-odsor. Rendes helyárral.)
* műsorra tükköt előadások jegyel előre megválthatók a színház pénztáránál.

A színházi iroda hírei

Az Ártatlan Don Juan. Ma este lesz a premierje az utóbbi évek legkacagtatóbb bohózat-ujdonságának, az Ártatlan Don Juan-nak. Vasárnap másodsor, hétfőn harmadszor adják az Ártatlan Don Juan-t. Az előadásokat pont 7 órakor kezdik.

Elveszett levél. Csütörtökön este a román irodalom egyik kimagasló alakjának, Caragiale emlékeztetőt fogják a magyar színházban megünnepelni. A kiváló írónak a legismertebb s legjelesebb darabját, az Elveszett levél c. négyfelvonásos szatirikus komédiát fogják bemutatni a Kádár Imre fordításában. Az előadást az igazgató rendezzi, főszerepét pedig Szabados Pirooska, Táray Ferenc, Lengyel Mihályfi, Forgács, Oláh, Nagy Gyula, Levey Lás fogják játszani.

Gárdonyi emlékünnepe a színházban. Új szereposztással fog színrekerülni szerdán este Gárdonyi Géza híres falusi története, a Bor. A most elhunyt nagy magyar írónak ez volt a legmaradandóbb színpadi alkotása. A szerdai estét Gárdonyi emlékünnepek szentjei a színház Nyírő József fog előadás előtt megemlékezni Gárdonyiról.

MOZGÓK MŰSORA

Apollo mozgóban: szombaton egy végtelenül érdekes problémájú bűnügyi film fut. Egy rejtélyes gyilkosság. Főszerepekben: Paul Richter és Huszár Károly.

Egyetem mozgóban: szombat, vasárnap a Royal-filmközpont irodalmi értékű, mozgalmas, vig kalandja. Az Istenek kegyeltje. A szép film a Nordisk-gyárak műve.

KÖZGAZDASÁG

Vasúti árabiztosító társaság alakul

A háromnegyedszázalékos póttarifából a CFR. 10, a kísérőszemélyzet 5 százalékot kap

— Az Új Kelet tudósítójától —

A világháború kitörése óta a vasúti áruszállítványok a legsúlyosabb bizonytalanságban voltak, mert egyetlen állam vasútainak igazgatósága sem vállalt felelősséget az árak épségéért és biztonságáért. A háború alatt és a békekötést követő rövid bizonytalan időszakban eszterhet is volt, mert az államvasutak hivatalosai az abnormalis viszonyok között lelkiismeretesen nem teljesítették kötelességüket. Az utolsó két évben azonban Svájcban, Hollandiában, Csehországon, és Lengyelországban is magánbiztosító társaságok segítségével és az államvasutak hozzájárulásával megtörténtek a vasúti áruszállítványok biztosításának lehetőségei.

Bukaresti jelentés szerint volt vasúti mérnököknek egy csoportja több magánbiztosító társasággal együtt javaslatot tett a közlekedésügyi minisztériumnak olyan biztosító társaság alakítására, amely az árakért a felelősséget az átvételig teljes anyagi garanciát vállal. Erre a célra azt kérik a mérnökök, hogy az árú szállítási tarifájához póttarifát engedélyezzen a CFR. vezérigazgatósága. Ez a póttarifát a javaslat szerint egyetlen esetben sem fogja tartalmazni a háromnegyed százalékot és ebből a CFR. vezérigazgatósága tíz százalékot, a vasúti kísérőszemélyzet pedig öt százalékot kap. Kisebbszállítványok után a póttarifát alacsonyabb volt.

A minisztériumban kijelentették, hogy a javaslatot örömmel fogadják és a pénzügyminisztériummal egyetértőleg bizottságot küldtek ki a javaslat felülvizsgálására és mielőbbi megvalósítására. Az sinos kívánja, hogy ennek a mindenesetre kívánatos bizottsító társaságnak a megalapításában több fővárosi nagy bankot is bevonjanak.

Belföld

(x) Bukaresti valutapiac 17-én: Márka 280—85, leva 103—104, török font 80—82, font sterling 700—715, francia frank 1090—95 svájci frank 2950,—30, lira 685—90, drachma 405—410, dinár 235—240, dollár 159—160, osztr. kor. 25—26, magy. kor. 625—650, szokol 500—510, lengyel marka 125—130.

(x) Bukaresti devizapiac 17-én: Páris 1080, London, 708, Newyork 160, Róm 720, Zürich 29, Prága 508, Bécs 2190, Berlin 220, Budapest 650.

(x) Eutasi ották a magyar kártérítési igényeket. Párisból jelentik: A jóratételei bizottság elutasította a magyar kormánynak Romániával szemben támasztott 40 milliárdos követelését.

(x) Szövetkezetek és népbankok kongresszusa. Bukarestből jelentik: A falusi szövetkezetek, városi népbankok kongresszusát november 19, 20 és 21-én tartják meg a fővárosban.

(x) Negy hiány van a gép-tűzőanyagokban. Bukarestből jelentik: Az ipar és kereskedelmi minisztérium értesítése szerint az országban nagy hiány mutatkozik folyékony tűzőanyagokban, úgy hogy tartós kriais előt állnak. Különösen nagy a hiány kátrányban, nyersolajban, motorolajban és benzolban.

(x) Leszállítják a boradót. Bukarestből jelentik: Több lap közölte azt a hírt, hogy a pénzügyminiszter a bor adóját lényegesen egy lehelő tíz bacra szállította le. A pénzügyminisztériumban kapott értesítés szerint ebből csak annyi igaz, hogy a minisztériumban foglalkoznak a boradó leszállításának ügyével, de egy ilyen nagyarányú adóleszállítás csakis törvény által lehetséges és ilyen nagymérvű mérséklésről szó sem lehet.

(x) Iparpártolási kezdeményt kapott a „Monitorul Oficial” legutóbbi száma szerint a temesvári „Unia” mámalom.

(x) Rendelet a cukorelosztásáról. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és ipar miniszter aláírta a cukorrel osztásra vonatkozó rendeletet. Az állami tisztviselők a cukrot olcsóbb áron fogják kapni.

Külföld

(x) Zürichi devizazárlat nov. 17-én: Berlin 850, Prága 1730, Budapest 22, Bukarest 350, Newyork —.

(x) Zürichi devizapiac, nyitás 17-én: Berlin 850, Newyork 54125, London 2432, Páris 3770, Milánó 2565, Prága 1740, Budapest 2250, Zágráb 215, Varsó 350, Bécs 78.

(x) Budapesti tőzsdepiac 17-én: Amsterdem 975—87, Bukarest 1525—625, London 11100—400 Berlin 35—40, Róma 112—117, Páris 161—67, Prága 77.50—82.50, Zürich 425.50—67.50, Bécs 325—40, Szaófia 1750—850, Newyork 2490—565.

(x) Olcsóbb lesz a cseh vas. Prágából jelentik: A vasgyárosok szindikátusának köréből értesülünk, hogy a vasárak újabb leszállítására készülőben van, de mintán a vasművek az árakat szintén stabilizálni akarják, az árleszállításra vonatkozó tárgyalások még nem értek véget.

(x) A jugoszláv nemzeti bank újra szacalyozza a hitelnyújtást. Belgrádból jelentik: A Narodna Banka igazgatósága tegnapi ülésén foglalkozott a hitelnyújtás új módzatainak kérdésével. Az igazgatóság elhatározta, hogy a bank vidéki fiókjait vezető részére új szabályzatot dolgoz ki, mely a magánfelek részére nyújtandó hitel feltételeit fogja megszabni.

MAKRODITEST. ÉRSZETESZ,
Cluj, Wesselényi-utca 20. sz.

Arany- ezüst ékszerek, kincszüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi árakon veszek. 1898

Szörmék művészies feldolgozása

Déri Lajos,

Cluj, trade Memorandului (vált Unió-utca) 3.

Eredeti modellek!

Telefon 12-12.



(x) Amerikai ajánlat a román petróleumme 6k koncesszionálására. „Gazette de Prague” angol kiadásának jelentése szerint a „Guaranty Trust Compey” nagy amerikai csoport ajánlatot tett a román kormány-nak a petróleummezők bérbeadására. A koncesszió ellenében a Trust vállalja románia teljes petróleumszükségletének fedését előállítási áron, a hasznot pedig megfelelő a román kormányval. A román kormány részvételét az amerikai Trust vasúti anyagban és más iparcikkekben fizetné.

Feladó szerkesztő DR. MARTON ERNŐ
Hely: KEMENYA nyomda és kiadóvállalat E.T.
Szerkesztőségi telefonszám 977.
Hirdetéseket milliméteres díjazás szerint vesszük fel a kiadóvállalat

Legolcsóbb és legszebb orvosi kóser friss hús, szalámi, kolbász, sonka és egyéb felvágott
Roth Adolfnál, v. Rudolf-u. 28. kapható



A legjobb minőségű lámpa! Ha takerékos akar lenni, csak ezen féváltos lámpát használja!

Karácsonyig 15% engedmény

köztisztviselők, katonatisztek és nyugdíjasoknak a

KRISTÁLY

gőzmosógárnál Cluj. — Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

A női és gyermekruhák elárúsításával felhagyok

Amíg a készlet tart

10%

árengedményt nyújtok minden vevőnek.

Köztisztviselőknek még külön engedmény!

SIPOS JENŐ

Piata Unirii 17

Megnyílt a Frenkel áruaktár str. Aprinjuazlor (v. Gyufagyár-u.) 13. Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Ritűnő száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasúti végállomás. Tel. 401, 280

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára Eladás nagyban és kicsinyben. Védjéi megrendeléseket postán eszközöl

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szombat-
ként 1 lel. Vasárnapon belüli szombat szavak
2 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög
— 10 lel. Feligés hirdetésre semminemű fel-
világosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok
belgi hirdetéseknek a kiadóhivatásban vehetők
át, vidékiek a kívánt címre továbbítottak. Erre
a célra a hirdetési díjok kivül 2 lel 60 bani
béllegköltség fizetendő.

Társ 50—100.000 lei
tökövel keresték for-
ga mas vidéki román-
magyar német lakos-
sági városban lévő
szeszkereskedéssel
kapcsolatos söraktár
részére Szakmában
járta előnyben része-
sül. Ajánlatok s.P. B.
100-e lap kiadóiva-
talába kértnek. 5082

Egy csinos család
ház, két szoba kony-
hával, előszobával,
pince stb. mellékhelyi-
ségekkel, nagy gyü-
mölcsös kerttel jutányos
áron azonnal eladó.
Vétel esetén beköltöz-
hető. Cím a kiadóban.

Francia, román, né-
met oktatás megkezd-
ődik. Egyenként és
csoportokban, mérsé-
kelt árbau. Salamon,
Erzsébet-ut 34. 5085

Géprókiasszony
(zsidó), ki a magyar
és német nyelvet bírja,
szép kézzel írodába
felvéteik. Kereskedel-
mi végzett és román
ul ért előnyben rés-
zesül. Gowag, str. Tu-
dor Vladimirescu 17
szám. 5096

Keresek azonnali
belépésre ügyes izr.
nőlen borkereskedő se-
gédet ki a fűszerzak-
mában is jártassággal
bír, román, magyar
nyelvet beszél. Ház-
nál élkezés. Ajánlatokat
fizetési igények megje-
lölésével kér Goldstein
Salamon cég Maroslud-
as. 5080

Ha jutányosan és
szépen akar fehér- és
ruhelímzést előnyo-
matni és varratni, úgy
keresse fel Márton
Aranka előnyomdáját
Cluj, Wesseliényi M. u.
25., bejárat Timár-utca
felől Gurath pék mel-
lett.

Eladó Bumm: Szü-
lésgzt, Moravcsik: El
megyógyászat, Nekám:
Börgyógyászat.

Mindennemű
kézimunkák ké-
szítését művészi
kivitelben jutányo-
san vállalom. Cím
a kiadóban. 5084

Kővári
manikür és tyuk-
szemvágó
szalon
▼
Főtér és
Mester-u.
s a r o k

Bőrlábszárvédő
elszűrendű anyagból készite, barna és
sárga színben 1286

Krébs János szilgyártó
Cluj, Calea Regele Ferdinánd 77.
Kereskedéseknek árkedvezmény!

Rosenzweig Antal Cluj (Saját ház)
Széchenyi-tér 38.—Telefon 4-38
ספרים האנדלווג מליתים תפילי ממות
ציצית ענגרא אונד דעטייל
Selyem tászek, mirjamok és diszkóteses
máhsor garnitúrák német és magyar ior-
ditásban, nagy raktár. 1821

Central
autóvállalat
Kolozsvárt sofőr és
autóvezető tanfo-
lyamot nyit urak
és hölgyek részére
f. hó 20-án
Beiratkozni lehet:
str. Cipariu (Heltai-
utca) 9. sz. alatt.

Figyelem!
Női kabátokat min-
den divat szerint
legjutányosabban
készít
Arbermann
női kabátzalonja
Cluj, Str. Chinez 2.
(Szentlélek- és Kini-
zsi-utca sarok).
Fordításokat,
alakításokat
is vállalok
Tisztviselőknék
nagy árkedvezmény

Bocskor, mosótalp
felsőbőr és sajj-
gyártóháló
állandóan nagy készlet
készletben és nagyban.
Legkisebb árak mellett
Videki megrendéseket
kís postacsomagban is
eszközök.
Vagontételeitől öt szá-
zalek kedvezmény
Sámsón-börgyár
Gyalogár-utca 1. A
gyorsrakattárral
szemben. Telefon:
Gyár 2-86, lakás 3-87

ECLETOYÁR
más vállalkozás
miatt
eladó,
esetleg társulva.
A ánlatok
„Alkalmi üzlet”
jelige alatt a
kiadóba kértnek
5068

Teius—Tüvisen
közvetlen az al-
lomás mellett
régi jó hírnév-
nek örve dő
szállodámat
| és כשר |
étfememet
| ujonan épült
| saját házamban |
Hotel Transilvanic
| cím alatt újból
| megnyitottam |
| Szilveszter pártio-
| gát kér özvegy |
Berkó Salamonné
5089

**Szervezett munkások
és CFR alkalmazottak!**

Szervezett munkásoknak szak-
szervezeti igazolvány alapján,
vasutasoknak archépes igazolvány ellenében

**Dick Jakob
és Fia cég**

dec. 7.-ig
bezárólag

**nagy alkalmi
vásárt rendez**

- Gyermek flánelek 13.50
- Mosószövetek 19.75
- Angol tenniszflánelek 23.50
- Bársony barchettek
gyönyörű minták 25.50
- Kelengyevásznak 28.75
- Pepitaszövetek 110 cm. 33.50
- Férfi gyapjuszövetek
140 cm. 89.50-tól
- Női gyapju intézeti szövetek
120 cm. minden színben 98.50-tól
- Férfi socni 14.75
- Férfi téli harisnya 14.90
- Női téli harisnya 14.90
- Női téli keztyü 21.50
- Gyermek tricot 19.50
- Női tricot ing 59.50
- Férfi tricot ing vagy nadrág 59.50
- Férfi tennisz ingek 79.50

Elárusítás naponta este 7-ig. Szombaton este 6-8-ig

**Speciális hajfestő,
női fodrász és
manicure terem**
Fodor Antal, Cluj
Ezecs Victorel Z. (volt Roszuth L.-u.)
Modern hajmunkák,
jutányos árak! 1284

Aggag és Vegyipar Rt. Szatimár
Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet,
csontszirt, m ű t r á g y á t,
szappant, kocsikenőcsőt,
gépzsirt, téglát stb.
Vesz: csontot, száraz és vizes
huzlást, nyers és olvasz-
tot agyut.

**Műköszörüs, késes,
műszerész**
szakmába vágó
munkákat szak-
szerint, vállalom
szolid és pontos
kiszolgálással
Gajzágó Márton
Cluj, Binási-utca 5.
(Óvár.)

„Helios”
bőröngyártó és ruhagyár károlta
Cluj, Piaia Utell 7. (Főtér)
Óriási választék: 1289
Kötött kabátok
Kötött ruhák
Női és gyerek cseppek
Jämperek
Hatyanya és keztyükben
Eredeti gyári árak

Kendkívül előnyösen ajánlok
Pergament papir I. PPP. 110— lei
jegyüt kg.-ként 80— lei
Zsineg kétharod 25 gr. kg. 90— lei
Zsineg kétnyalvad 25 gr. 90— lei
Leyélpapir 100/100 i. selyem 35— lei
béllet 75— lei
Vaspor 500-as egy láda 18 50 lei
Drotszeg alapár
**Cipőkrémek minden gyárt-
mány gyári áron alul!!!**
Ostokok I. 4—4 50 lei
Martin kanál sima I grs. 310— lei
Martin kanál gza. 340— lei
Tenta és kékvizek gyári áron alul.
Egyéb rövid, norinbergi és papírúkat.
Meg nem felelő árut visszaveszek.
NAGY ÁRUHÁZ CLUJ,
(volt Széchenyi áruház)

GUTHÁ. fia
Satu-Mare (Szatmár-Németi)
Gyárt és szállít: 3080-I
Parafadugót, pléhkoronadugót, fadugót, sta-
niólvégknapot, capsell-folyadékot, üveg-
címekét hordólemezeket, faesapat, kénlapot,
gelatinet, vizahólyagot, acéblombát, parafá-
talpat (cipőbetét), parafatáblákat, „Berollina”
vagy „Biroi”-kefákat, filtrirgépkeket, „asbesz-
tet, gumitömlőket, borszivattyukat, pezsgős-
drótháló-lemezt és agrafot, cognacos üvegek-
hez raffiahálót, szivacsot, ónozott tubusokat,
pléhdobozokat, szóródugókat (Spritzkorke),
demionokat (fonott kosáruveg, valamennyi
pincészeti cikketek és gépeket a legkisebb
napi árbau,
Kérjen árajánlatot!